

Den står på Flygvapenmuseums utställningsområde. Inte bland de övriga flygplanen utan vid sidan om – luftvärnsroboten Bloodhound II, eller Robot 68 som den benämndes när den ingick i den svenska försvaret åren 1964–1978.

Inte bara flygplan

Text och foto: Sven-Arne Karlsson, Linköping.

Den anskaffades huvudsakligen för att bekämpa snabba mål och mål på höga höjder, ovanför jaktflygets operationsområde. Avgörande för valet av just Bloodhound II var resultaten av prov med föregångaren Bloodhound I (Rb 365). Dessa prov utfördes i samarbete mellan Armén och Flygvapnet vid Lv 3 i Norrtälje och F 2 i Hägernäs.

OMFATTANDE SYSTEM

Luftvärnsrobotsystemet inköptes från Bristol Aircraft i Storbritannien år 1961. Roboten med lavett, som exponeras vid Flygvapenmuseum är egentligen bara en del av systemet.

En komplett robotgrupp består, förutom manskap av robotgruppcentral, belysningsradar, fyra lavetter och robotar. Därtill kommer elverk, kablar av åtskilliga kilometers längd samt provutrustningar och specialfordon.

STRIDSLEDNING

Robotgruppcentralen är systemets nervcentrum. Det är här som robotstridsledaren opererar. Belysningsradarn, som är av dopplertyp, lämnar via datorer de uppgifter som stridsledaren behöver för sitt agerande. Lavettens uppgift är att föra avfiringen förse roboten med hydraul- och elkraft samt ställa robotens elevationsvinkel och rätt bäring.

Vid avfiring accelererar fyra startraketer roboten. De fälls senare när de brunnit ut. Därefter övertar två rammotorer fARTHÅLLNINGEN. Stabilisatorerna på roboten är fasta, men vingarna kan manövreras så att de fungerar både som höjd- och skevrodor.

Robotens målsökare följer radarreflexerna från målet vars kurs, fart och höjd avkänns. Roboten styrs också mot målet enligt s k syftningsbäring mot en "framförpunkt" där målet och roboten kommer att mötas. Vid träff utlöses en krutladdning och en lång kedja av sammanlänkade stålstav, som skär sönder det fiendliga målet.

ROBOTFÖRBAND

Det fanns sex robotdivisioner i Sverige: vid F 8 (2 div), F 10, F 12, F 13 och F 17. Varje division bestod av två kompletta robotgrupper, vilka kunde agera enskilt i strid. Till skillnad från britterna satsade vi i Sverige på ett rörligt system med robotar och övrig utrustning utplacerade i terrängen. Det krävde bl a specialfordon, som kunde transportera robotarna och annan utrustning på både landsväg och i väglöst område.

Roboten har en spännvidd av 2,8 m och längden 7,7 m. Max fart är 3.300 km/h och räckvidden > 50 km. Vikt 2.300 kg.

Vid robotdivisionerna utfördes systemprov och simuleringsövningar medan tillsyn av robotar och lavetter utfördes regionalt vid en då nyetablerad verkstad i Växjö. Detta p g a miljömässiga skäl och att det krävdes komplicerade och dyrbara provutrustningar. Under åren 1968–1973 utfördes tio provskjutningar vi RFN i Vidsel.

INTAKT

Robotsystemet var när det lades ner år 1978 fortfarande tekniskt och taktiskt användbart. Minskade försvarsanslag och en kraftmätning mellan försvarsgrenarna om hur luftförsvaret skulle organiseras slutade med att Rb 68 avvecklades.

UPPBYGGNAD

Den intensiva installationsperioden åren 1961–1964 var något som de inblandade gärna minns. Det var visserligen hårt, intensivt och tekniskt krävande arbete men också intressant. Samarbetet var både lärorikt och stimulerande. Alla problem och uppgifter diskuterades på mötena både högljutt och livligt i syfte att komma fram till den bästa lösningen.

Vid mötena upprättades, som brukligt är, aktivitetslistor med beskrivning av de åtgärder, som skulle utföras och vem som var ansvarig för dem. Men leveranstiderna...

De var inte fråga om leveransvecka eller en bestämd dag. Här använde man genomgående mera diffusa uttryck som snarast, omgående, skyndsamt, genast, brådskande, fortast möjligt etc. Det var inte lätt att förstå den inbördes prioriteringen, men det fanns tydligen en tyst överenskommelse för det mesta klarades av i rätt tid.

Det kanske inte hade varit så dumt att fortsätta med sådana tidsangivelser. Då har man i alla fall inget att frukta inför det förestående millennieskiftet, som ju inträffar inom kort.